

UTDRAG AV FOREDRAG OM "REGJERINGENS SYN PÅ STRUKTURENDRINGER
I NÆRINGSLIVET" PÅ MIDT-NORSKE NÆRINGSLIVSDAGER MANDAG
23. NOVEMBER PÅ RØROS

Av Statsministerens personlige sekretær Terje Osmundsen

POSITIVE OMSTILLINGER SKAL NÅ STIMULERES

- Regjeringen tar initiativ til næringspolitisk kursendring.
- Regjeringen vil i nær fremtid ta en rekke initiativ med sikte på konkretisering og gjennomføring av den

2.

næringspolitiske kursendring det nå er bred politisk enighet om. Tiltak som kan stimulere til en positiv og frivillig omstillingsprosess i arbeids- og næringslivet vil her særlig bli prioritert. Istedenfor meningsløse og unyanserte diskusjoner for eller imot omstilling må den politiske hovedoppgaven nå være å sikre at de nødvendige strukturendringer kan skje på en geografisk og sosialt forsvarlig måte. Ved siden av en gradvis nedtrapping av de selektive støttetiltak og lettelser i næringslivets rammevilkår, vil Regjeringens tiltak bl.a. sikte mot å bedre arbeidsmarkedets funksjonsevne og stimulere til alternativ sysselsetting på ensidige industristeder. Også deregulering av boligmarkedet, oppmykning av unødige autorisasjons- og konsesjonskrav i yrkes- og næringslivet og konkrete tiltak for å

stimulere konkurransen i næringslivet istedenfor tradisjonell prisregulering vil inngå i denne strategi. Tiltakene er for øvrig ledd i Regjeringens generelle arbeid for å styrke tilbudssiden i vår økonomi, i erkjennelsen av at vårt problem ikke er manglende etterspørsel, men for lite effektivitet, dynamikk og omstillingsevne.

- Hensynet til de mange ensidige industristeder i landet stiller imidlertid spesielle krav til myndighetenes omstillingspolitikk, bl.a. illustrert ved den aktuelle debatt om Tyssedal-samfunnets fremtid. Regjeringen kan ikke akseptere at det skapes arbeidsledighet i næringsssvake distrikter eller ensidige industristeder som følge av strukturendringene i økonomien. Men

4.

ingen kan vel på lang sikt være tjent med kunstig opprettholdelse av ulønnsomme arbeidsplasser?

Vi må derfor bli mer fantasifulle og satse på å utforme spesielt attraktive arbeidsbetingelser som kan muliggjøre alternativ sysselsetting på slike steder. På denne bakgrunn vil Regjeringen i nær fremtid nedsette et utvalg til å vurdere de ensidige industristeders situasjon og muligheter. Blant de ting som her må vurderes, er hvorvidt nye arbeidsplasser på slike steder skal fritas for arbeidsgiveravgift og gis direkte investeringstilskudd.

- Regjeringen vil videre i løpet av vårsesjonen legge frem en omfattende "boligpakke" som effektivt vil

bidra til en deregulering og oppmykning av boligmarkedet. Øket adgang til fritt å kunne kjøpe og selge boliger vil gjøre det lettere for folk selv å velge arbeids- og bosted og dermed motvirke tregheten på arbeidsmarkedet. Likeledes vil Regjeringen foreta en omlegging av hele arbeidsmarkedspolitikken, med større satsing på aktiv arbeidsformidling, etterutdanning, omskolering og ikke minst oppheve unødige autorisasjons- og utdanningskrav som hindrer yrkesmessig mobilitet.

- Men jeg finner det viktig å understreke at det i første rekke er bedriftene selv som må avgjøre om og hvorledes den nødvendige omstillings- og effektiviseringsprosess skal finne sted. Etter flere år med forhandlings-

6.

økonomi synes en destruktiv subsidiementalitet å ha sneket seg inn i deler av næringslivet, hvor konkurransen i markedet er svekket av en tiltagende konkurranse om politikernes og byråkratiets oppmerksomhet. Regjeringens næringspolitiske strategi går ut på å utforme generelle rammebetingelser som kan legge grunnlaget for en gjenreisning av veksten i norsk økonomi samtidig som enkeltavgjørelser desentraliseres til markedet. Oså næringslivets overordnede interesser tilsier at enkeltbedrifter og bransjer nå i større grad må påta seg ansvaret for å løse problemer på egenhånd. En forutsetning for både maktspredning og en sunn økonomisk utvikling er at forhandlingsøkonomien blir erstattet av klare ansvarsforhold mellom myndigheter og bedrifter. --

- For Regjeringen er strukturendringer og omstillinger i næringslivet imidlertid ikke noe mål i seg selv, men kun et virkemiddel for å sikre arbeid for alle og "et kvalitativt bedre samfunn". Omstillingsprosessen må derfor ikke rokke ved vårt desentraliserte bosettingsmønster eller tvinge frem uønskede flyttinger som kan skade den sosiale stabilitet. Videre må arbeidstakere som av forskjellige grunner måtte ønske å beholde mindre lønnsomme arbeidsplasser gis mulighet til dette gjennom en mer differensiert lønnspolitikk, dvs. at den enkelte bedrift og dens ansatte i noe større grad selv bør kunne velge mellom nedleggelse på den ene side og svakere lønnsutvikling og fortsatt drift på den annen. På den måten vil man lettere kunne unngå uønskede omstillinger, samtidig som det stimuleres

8.

til en positiv omstillingsprosess for de arbeidstakere som måtte ønske å skifte jobb.